

AKTUALITĀTES SIEVIEŠU UN VĪRIEŠU VIENLĪDZĪGU TIESĪBU UN IESPĒJU VEICINĀŠANĀ

AUGUSTS 2023

LATVIJĀ:

- Aicinām iepazīties ar lvportals.lv publicēto rakstu par darba samaksas atšķirību starp vīriešiem un sievietēm un nepieciešamajiem risinājumiem. Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, sievietes Latvijā 2022. gadā saņēma par 17,1% mazāku atalgojumu nekā vīrieši. Kā norāda eksperti, lai šo plaisu mazinātu, ir jāveicina darba samaksas pārredzamība, jālikvidē “stikla griestu” fenomens, kā arī bērnu aprūpē vairāk jāiesaista vīrieši, veicinot darba un privātās dzīves līdzsvaru.
- Sievietes līdz 15. septembrim ir aicinātas pieteikties “Rīga TechGirls” mentoru programmā, kur pusgada garumā varēs saņemt tehnoloģiju jomā pieredzējušu mentoru atbalstu, attīstīt zināšanas IT nozarē, kā arī gūt pieredzi izvēlētajā virzienā prakses projektos. Pieteikties programmai var ikviens sieviete, kura jau ir izvēlējusies savu IT jomu un ir sākusi gūt pieredzi pašapmācības ceļā, kā arī tās sievietes, kas jau darbojas IT nozarē un vēlas veicināt savu profesionālo izaugsmi.
- SEB bankas veiktajā aptaujā Latvijā trešdaļa jauniešu vecumā no 18 līdz 29 gadiem savu izglītību, zināšanas un prasmes vērtē augstu un uzskata, ka viņu atalgojumam mēnesī vajadzētu būt 1500 eiro pēc nodokļu nomaksas. Tāpat aptaujā iezīmējas ar dzimumu saistītas atšķirības - jauni vīrieši ir ambiciozāki atalgojuma jomā, savukārt sievietes, runājot par atalgojumu, ir pieticīgākas.
- Latvijas Radio 5 raidījumā “Atkod valsti” norisinājās saruna par Stambulas konvencijas ratifikāciju un par galvenajiem mītiem un faktiem saistībā ar konvenciju un tajā noteikto.
- Ar klusajiem lasījumiem, kuros netiek izteikts neviens vārds, 22. augustā tika atklāts “Punctum festivāls”. Viens no tematiem, ko festivāls izgaismo, ir vardarbība ģimenē un attiecībās, kā arī Latvijas sabiedrības tolerance pret to.

E I R O P Ā :

- Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (EIGE) ir nācis klajā ar paziņojumu, ka Eiropas Dzimumu līdztiesības indekss 2023 tiks prezentēts 2023. gada 24. oktobrī. Šī gada indeksa centrālā tēma būs zaļā pārkārtošanās un klimata pārmaiņas no dzimumu līdztiesības perspektīvas.
- EIGE ir publicējis informatīvu materiālu par ekonomisko vardarbību pret sievietēm, kā arī par datu vākšanu ES saistībā ar šo nozieguma veidu. Ekonomiskā vardarbība ir izplatīts vardarbības veids pret sievietēm, kas definēts kā “jebkura darbība vai uzvedība, kas indivīdam rada ekonomisku kaitējumu”. Bieži vien ekonomiskā vardarbība sakņojas dzimumu nevienlīdzībā un to pastiprina ar dzimumu saistīti stereotipi.
- EIGE ir sagatavojis informatīvo materiālu par psiholoģisko vardarbību pret sievietēm un nepieciešamību harmonizēt definīcijas un datus ES līmenī. Kā norāda EIGE, psiholoģiskā vardarbība ir izplatīts ar dzimumu saistīts vardarbības veids, kas ietver jebkādu tīšu rīcību, kas ar piespiešanu vai draudiem nopietni kaitē citas personas psiholoģiskajai integritātei.
- Bosnijā norisinājušies plaši protesti, lai pievērstu uzmanību vardarbībai pret sievietēm un vardarbībai ģimenē pēc tam, kad kāds vīrietis nošāvis savu sievu tiešraidē straumējot šo slepkavību. Demonstranti aicināja piespriest bargākus sodus par noziegumiem, kas saistīti ar vardarbību ģimenē un vardarbību pret sievietēm, kā arī aicināja izveidot vairāk drošu patvēruma vietu vardarbībā cietušām sievietēm.

P A S A U L Ē :

- Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Ģenerālā asambleja ir pasludinājusi 29. oktobri par Starptautisko aprūpes un atbalsta dienu. ANO rezolūcijā dalībvalstis, ANO sistēma, pilsoniskā sabiedrība, privātais sektors, akadēmiskās aprindas un sabiedrība kopumā tiek aicinātas katru gadu atzīmēt šo starptautisko dienu. Tajā arī ir uzsvērts nesamērīgais slogs, ko sievietēm un meitenēm uzliek neapmaksātais aprūpes un mājsaimniecības darbs, kā arī uzsvērtā nepieciešamība novērst strukturālos šķēršļus, kas kavē meiteņu un sieviešu iespēju veicināšanu.
- ANO Dzimumu līdztiesības un sieviešu iespēju veicināšanas institūcija ir izveidojusi tiešsaistes projektu “Pēc Augusta”, kas dokumentē Afganistānas sieviešu pieredzes stāstus, dzīvojot talību režīma pakļautībā. Divus gadus pēc varas pārņemšanas ar vairāk nekā 50 rīkojumiem un likumiem, talibi ir sistemātiski ieviesuši nevienlīdzības politiku, kas ietekmē dažādus sieviešu dzīves aspektus, nosakot, kur sieviete var doties un atrasties un kā viņai vajadzētu ģērbties.
- Augustā tika aizvadīts 2023. gada FIFA Pasaules kauss sievietēm futbolā, kas norisinājās Austrālijā un Jaunzēlandē. Pasaules kausu pirmo reizi izcīnīja Spānijas izlase, kas finālā pieveica Angliju. Pasaules kauss sievietēm ir arī veicinājis diskusiju sabiedrībā par dzimumu līdztiesības tēmu, kā uzsver ANO Dzimumu līdztiesības un sieviešu iespēju veicināšanas institūcija - piemēram, par darba samaksas atšķirību, sieviešu iespējām sportā, seksismu un negatīviem ar dzimumu saistītiem stereotipiem.